УДК 640.41:006.3/.8(477)
DOI: https://doi.org/10.32782/CMI/2026-20-23

Тітомир Л.А.
кандидат технічних наук, доцент,
Міжнародний університет
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2281-3884

СУЧАСНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ І СЕРТИФІКАЦІЯ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано стан стандартизації й сертифікації готельних послуг в Україні в умовах геополітичних викликів та євроінтеграції. Доведено, що стандартизація трансформується з формальності у механізм гарантування безпеки, конкурентоспроможності та довіри споживачів. Запропоновано класифікацію стандартів гостинності за рівнем дії, об'єктами управління, ступенем обов'язковості та цільовою спрямованістю. Здійснено порівняльний аналіз ДСТУ 4269:2003 та європейської системи Hotelstars Union. Виявлено застарілість вітчизняного стандарту через орієнтацію лише на матеріально-технічну базу та ігнорування вимог щодо цифровізації, інклюзивності, систем якості та зворотного зв'язку. Обґрунтовано доцільність імплементації критеріїв Hotelstars Union (бальної оцінки, регулярного оновлення вимог, ESG-стандартів) для модернізації національного законодавства у сфері категоризації готелів.

Ключові слова: *готельний ринок, стандартизація готелів, сертифікація готелів, категоризація готелів, HotelStars Union.*

Titomyr Liudmyla
International University

MODERN STANDARDIZATION AND CERTIFICATION OF HOTEL SERVICES IN UKRAINE

The article analyzes the theoretical, methodological, and applied aspects of the current state of standardization and certification of hotel services in Ukraine amidst geopolitical challenges and the pressing need to align the national regulatory framework with European Union standards. It is substantiated that under present conditions, standardization and certification are shifting from formal administrative procedures into key mechanisms for ensuring safety, strengthening market competitiveness, and building long-term consumer trust. A comprehensive classification of hospitality standards is proposed, categorized by level of action, management objects, degree of obligation, and target orientation. A comparative analysis of hotel categorization requirements was conducted between the active Ukrainian standard DSTU 4269:2003 and the European Hotelstars Union system. The findings prove that the Ukrainian standard is outdated and overly rigid due to its exclusive focus on physical and technical infrastructure, while completely ignoring modern requirements regarding digitalization (such as high-speed Wi-Fi access), inclusivity, barrier-free environments, quality management systems, and customer feedback mechanisms. The study substantiates the necessity of implementing Hotelstars Union criteria – specifically its flexible point-based evaluation system, regular updating of requirements, environmental sustainability, and ESG standards – as a fundamental baseline for modernizing Ukraine's national legislation in hotel classification. Integrating these international practices will facilitate the post-war recovery of the hospitality industry and accelerate its full integration into the European service market.

Keywords: *hotel market, hotel standardization, hotel certification, hotel categorization, HotelStars Union.*

Постановка проблеми. Станом на сьогоднішній день, вітчизняна індустрія гостинності функціонує в умовах геополітичних викликів, посиленням невизначеності зовнішнього середовища, трансформацією туристичних вподобань, а також необхідністю гармонізації власних стандартів до норм ЄС. В такому разі, стандартизація та сертифікація в індустрії гостинності перестають нести суто формальний характер, що й перетворює її на інструмент забезпечення безпеки перебування конкурентоспроможності та довіри у довгостроковій перспективі. Для сучасного гостя, окрім відчуття локальних особливостей перебування, важливими характеристиками якості надання готельних послуг є передбачуваність, прогнозованість та гарантія якості, що й забезпечує відповідність до міжнародних норм. Серед основних чинників розвитку індустрії гостинності в Україні можна виділити орієнтацію на внутрішній та бізнес-туризм, що змушує індустрію адаптуватись під зовнішнє середовище. Крім цього, чинна нормативно-правова база в сфері категоризації, стандартизації та сертифікації готелів потребує системного перегляду. Відмова від радянських підходів та поступова гармонізація із європейськими нормами (наприклад, Hotelstars Union) є рушійною силою у трансформації ринку готельних послуг.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Питанню стандартизації та сертифікації готельних послуг приділяло увагу значна кількість вітчизняних та зарубіжних авторів. Д. Дробаха та І. Верезомська вважають, що стандарти створюють для індустрії «правила гри», а їхнє недотримання буде вести до втрати репутації та довіри, що врешті-решт призведе до втрати позицій на ринку [1, с. 78]. І. А. Романюк та О. А. Марченко аналізують існуючі українські стандарти, дотичні до сфери гостинності, а також специфічні стандарти серії ISO, які пов'язані зі специфічними видами відпочинку, як, зокрема дайвінг або активний туризм, які повинні активно використовуватись для розбудови стандартів якості на національному рівні [2, с. 67]. А. К. Буц та

© Тітомир Л.А., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Н. О. Кушнір, досліджуючи підприємства готельної сфери країн ЄС, наголошують на необхідності екологічної сертифікації у тісному зв'язку із Цілями Сталого Розвитку [3, с. 20]. Т. В. Кожухова та Г. О. Горіна вважають, що сертифікація готельного бізнесу здатні підвищити енергоефективність готелів, зокрема, через використання відновлюваних джерел енергії, сприятиме соціальній відповідальності підприємств у сфері гостинності, розвиватиме локальні громади через туристичну привабливість території, а також забезпечуватиме практики ефективного використання водних ресурсів та захист біологічного різноманіття, що також корелюється з Цілями Сталого розвитку та захист біологічного різноманіття, що також корелюється з Цілями Сталого розвитку [4, с. 8]. М. Д. Балджи та К. Д. Яслинська здійснили аналіз екологічних стандартів якості готельного бізнесу та вважають, що екологічна сертифікація готелів є конкурентною перевагою, яку необхідно впроваджувати враховуючи сталий запит від сучасного гостя [5, с. 84]. Н. Паньків та В. Бик наголошують, що впровадження екологічних стандартів у діяльність готельних підприємств дозволить швидше сформувати позитивний імідж в очах гостей, а також дозволить йому бути більш передбачуваним [6, с. 155]. І. Несторишен, Є. Рудніченко та Р. Жовтані вважають, що ліцензування, стандартизація та сертифікація в індустрії гостинності є необхідною умовою забезпечення якості готельних послуг, а також формує прозорість та позитивний імідж закладів як на внутрішньому ринку, так і на міжнародній арені [7, с. 14]. Н. Г. Яковлєва-Мельник та В. В. Джинджоян у своєму дослідженні особливу увагу приділяють ESRS – Європейські стандарти звітності про Сталий Розвиток, Hotel Sustainability Basics – індикатори Сталого Розвитку, які мають впроваджувати готелі у свою діяльність, критерії GSTC для створення умов Сталого туризму, а також інші стандарти, що забезпечують діяльність готельної індустрії [8]. Р. Родрігез-Гарсія та співавтори наголошують на відсутності єдиних стандартів якості у готельній індустрії, а також вважають, що стандартизація готельної індустрії окрім екологічних аспектів, повинна враховувати культурну спадщину місцевості, а також соціальні та безпекові критерії, що створюватиме холістичний підхід до розробки стандартів [9]. Дж. Х. Бае зазначає, що критично важливим для розробки національних стандартів якості готелів є дотримання ESG-стандартів як основи для їхньої розробки, що дасть змогу адаптуватись до зміни у сфері послуг, а також зберегти унікальні риси кожного конкретного готельного підприємства [10]. Р. Санта та співавтори вважають, що впровадження стандартів якості є умовою виживання бізнесу, а їхнє впровадження матиме стимулюючий ефект у впровадженні інновацій на конкурентних переваг у індустрії в цілому [11].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Пори те, що значна частина вітчизняних та зарубіжних науковців досліджували питання стандартизації готельних послуг, єдиної загальноприйнятої світової практики не існує. Саме тому, необхідно дослідити сучасні тренди формування стандартів у готельній індустрії.

Метою статті є аналіз теоретико-методологічних засад, а також формуванні практичних рекомендацій стосовно гармонізації вітчизняних стандартів із міжнародними, що сприятиме інтеграції української нормативної бази до європейських вимог.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день основним стандартом у готельній сфері в Україні є ДСТУ 4268:2003 «Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги», який визначає основні вимоги щодо всіх засобів розміщення та ДСТУ 4269:2003 «Послуги туристичні. Класифікація готелів», який встановлює чіткі критерії щодо присвоєння «зірковості» готелям [12,13]. Станом на сьогоднішній день, на національному рівні категоризація готелів відбувається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 803, яка встановлює правила і процедуру визначення категорії для готелів та іншим об'єктам розміщення, що здійснюється на основі встановлених вимог ДСТУ 4269:2003 [14]. Проте, слід зазначити, що нормативно-правова база та національні стандарти готельної сфери більше звертають увагу на стан матеріально-технічної бази (меблі, наявність певної техніки, ліфти, тощо), проте вони не враховують сучасні виклики, зокрема, у підтримці Сталого розвитку, впровадженню ESG-стандартів, енергоефективності, потреба у якій посилилась під час атак на енергетичну інфраструктуру Україну, інклюзивність, соціальну відповідальність. Крім цього, варто зазначити, що останні світові тренди управління враховують концепцію Quintuple Helix, яку можна також розглядати в якості фундаменту розробки стандартів індустрії гостинності [15].

Через різноманіття стандартів у готельній сфері та відсутність єдиних чітких правил, пропонуємо наступну класифікацію стандартів, що представлено у Таблиці 1.

Слід зауважити, що дана класифікація не є вичерпною та більшість із стандартів можуть мати у собі комплексний набір критеріїв класифікації. Однак, розуміння міжнародних та регіональних стандартів та адаптація української нормативної бази до вимог ЄС є також шляхом підвищення конкурентоспроможності вітчизняної готельної сфери в цілому.

До міжнародних стандартів, перш за все слід віднести такі стандарти, як стандарти серії ISO, зокрема, серії ISO 9000, які встановлюють загальні вимоги до систем управління якістю, ISO 14000, які встановлю-

Таблиця 1

Класифікація стандартів у індустрії гостинності

Критерій класифікації	Групи стандартів
За рівнем функціонування	Міжнародні, регіональні, державні, корпоративні
За об'єктами управління	Інфраструктурні, управлінські, екологічні, стандарти безпеки, діджиталізації, інклюзивні
За обов'язковістю до виконання	Обов'язкові, добровільні
За орієнтацією	Ресурсо-орієнтовані, орієнтовані на гостя, процесно-орієнтовані, результат-орієнтовані

Джерело: сформовано автором на основі [13, 20]

ють вимоги до екологічної безпеки, ISO 22000, що встановлюють вимоги до безпечності харчових продуктів [16, 17, 18]. Окрім стандартів ISO, варто також розглянути специфічні стандарти, які характерні саме для туристичної галузі. До них можна віднести, зокрема, стандарти UN Tourism (раніше – UNWTO), які створюють рекомендації для менеджменту, а також управління туристичною сферою, рекомендації щодо збору статистичної інформації, якості туристичного обслуговування, класифікації туристичних послуг, практик Сталого розвитку та доступності туризму. Крім цього, стандарти UN Tourism встановлюють терміни стосовно туризму, зокрема, засобів розміщення, а також інтеграцію Environmental, Social, and Governance (ESG) стандартів у сферу гостинності [19].

Проте варто зауважити, що ці стандарти мають рекомендаційний характер. Сертифікація готелів – це перевірка офіційними органами та підтвердження відповідності готелю певним правилам, вимогам або нормам стандартів у сфері безпеки, якості, екологічності, тощо. В огляді літератури було зазначено, що у світовій практиці готелі прагнуть до екологічної сертифікації своєї діяльності на добровільних засадах, оскільки наявність сертифікату в очах гостя є одним із визначних чинників, що формує довіру до готелю ще до надання йому самої послуги.

Важливу роль для визначення категоризації («зірковості») готелів відіграють стандарти HotelStars Union, які встановлюють критерії щодо присвоєння певної кількості зірок. На відміну від вітчизняного стандарту, критерії HotelStars Union встановлюються на певний період часу, після чого підлягають перегляду, що дозволяє адаптувати категоризацію готелів під вимоги зовнішнього середовища із урахуванням передових практик [20]. Порівняльна характеристика категоризації готелів HotelStars Union та ДСТУ 4269:2003 представлено у Таблиці 2.

Провівши порівняльну характеристику вимог вітчизняного стандарту і міжнародного, можна зробити висновок стосовно застарілості ДСТУ 4269:2003. Насамперед, слід звернути увагу на такий критерій категоризації як наявність міського телефону у номерах, який станом на 2026 рік втратив актуальність, проте, вимог стосовно доступу до WiFi та високошвидкісного інтернету у стандарті немає. Крім цього, український стандарт здебільшого сфокусований на стані матеріально-технічної бази, при цьому недостатньо враховує управління зворотним зв'язком, клієнтським досвідом, систему якості, а також стимулювання повторного залучення гостей. Натомість, критерії HotelStars Union є більш гнучкими та адаптивними за рахунок наявності як обов'язкових, так і добровільних вимог. Однак, присвоєння певної категорії відбувається за здобуття мінімальної необхідної кількості балів – для 1* – 95 балів, 2* – 180 балів, 3* – 270 балів, 4* – 410 балів, 5* – 610 балів. Такий підхід до категоризації є більш суворим, проте, він дає більшу свободу планування рівню сервісу через наявність добровільних вимог. Крім цього, нинішня редакція вимог HotelStars Union враховує вимоги Сталого розвитку, норми залишку вуглецевого сліду, а також враховує наявність продуктів для алергіків, а також блок, який присвячений інклюзивності та безбар'єрній доступності до готелю.

Одним із шляхів вирішення проблеми застарілості стандарту категоризації готелю є прийняття вимог HotelStars Union за основу національного законодавства у категоризації, який в якості основи використовує як раз стандарт 2003 року. На практиці, готельні підприємства України більше використовують саме сучасні вимоги щодо категоризації, оскільки вони більше відповідають сучасним вимогам ринку [21].

За останні роки в Україні було розроблено нову, більш актуальну нормативну документацію стосовно готелів, зокрема ДСТУ ISO 22483:2022. Готелі. Вимоги до послуг (ISO 22483:2020), який встановлює вимоги до персоналу, бронювання номерів, прийому, обслуговування, прибирання, харчування, безпеки та інфраструктури незалежно від встановленої категорії [22]. ДСТУ ISO 18513:2024 Готелі та інші засоби розміщення туристів. Словник термінів, який гармонізує терміни у готельній сфері з метою уникнення двозначності та наближенні національної термінології до міжнародної [23]. ДСТУ ISO 21620:2024 Історичні готелі. Обладнання та вимоги до послуг – стандарт, вимоги якого призначені для збереження історико-культурної спадщини та їхнє поєднання із наданням сучасного рівня безпеки та комфорту для гостей [24]. ДСТУ 9106:2021. Хостели. Загальні вимоги та класифікація – це стандарт, який встановлює поняття «хостел» як бюджетний засіб роз-

Таблиця 2

Порівняльна характеристика вимог до категоризації готелів HotelStars Union та ДСТУ 4269:2003

Характеристика	ДСТУ 4269:2003	HotelStars Union
Періодичність перегляду критеріїв до категорій	Відсутня	Встановлюється періодично, на 5 років нинішні вимоги діють до 2030 року
Сфера дії	Діє на території України	Здебільшого – країни Європи
Параметри присвоєння категорії готелю	Чітко регламентовані, прив'язані до матеріально-технічної бази та обслуговування в цілому	Наявність обов'язкових вимог до категоризації + бальна система дають до присвоєння певної категорії
Діджиталізація	Містить застарілі вимоги	Врахована на достатньому рівні
Зворотній зв'язок та репутаційний менеджмент	Недостатньо враховано	Містить вимоги щодо систем управління якістю, онлайн-діяльності та систематичний аналіз відгуків гостей
Вимоги до інфраструктури	Детально регламентовані	Обов'язкові та вибіркові блоки вимог
Норми щодо Сталого розвитку та екологізації діяльності	Відсутні	Наявні норми стосовно сертифікації в галузі Сталого розвитку, нормований вуглецевий слід
Гнучкість управління	Низька	Вища завдяки періодичному перегляду вимог

Джерело: сформовано на основі [13, 20]

міщення, який задає вимоги до санітарно-гігієнічного стану, норми площі на одного гостя, а також безпекові вимоги [25].

Висновки. Проаналізувавши світові тренди, вітчизняну нормативно-правову базу, а також категоризацію готелів, можна зробити висновок, що головна проблема вітчизняної нормативної бази щодо категоризації готелів – застарілість вітчизняного стандарту, яка містить як неактуальні вимоги, зокрема, наявність міського телефону, відсутність норм щодо доступу до WiFi, а також більша орієнтація саме на матеріально-технічну складову. Натомість, категоризація готелів від HotelStars Union є більш комплексною, оскільки в тому випадку переглядаються норми стосовно «зірковості» раз на 5 років, що дозволяє готелям більш гнучко адаптуватись під зміну як вподобань гостя, так і технологічної сфери, так і норм стосовно інклюзивності, безбар'єрності, а також впровадженню енергоефективних практик, які стали вкрай актуальними на фоні атак на енергетичну інфраструктуру України. Однак, попри застарілість законодавчої бази, вітчизняні готельні підприємства більше звертають увагу саме на категоризацію HotelStars Union через її більшу актуальність. Однак, під час повномасштабного вторгнення відбувається прийняття ряду актуальних стандартів, що є свідченням успішного функціонування готельної індустрії та її адаптації до сучасних світових вимог, що є, беззаперечно, позитивним аспектом у формування нормативно-правового поля. Практика готельного бізнесу та рекомендації передових готельних мереж України розглядає впровадження саме адаптивних стандартів із зазначенням строку перегляду, що зробить готельну сферу адаптивною до змін зовнішнього середовища та буде враховувати сучасні виклики. Незважаючи на добровільність сертифікації для готельної індустрії, на сьогоднішній день наявність сертифікатів ISO 9001 14001 та 22001 є скоріше необхідністю для готелю, оскільки їхня наявність дає підтвердженню готелю стосовно належного рівня системи управління якістю в цілому, наявність екологічних практик, а також безпечності харчових продуктів, що є необхідною мінімальною умовою для функціонування харчування у готелі. Однак, варто також зауважити, що попри застарілість стандарту стосовно категоризації номерів, в Україні було прийнято за останні роки актуальні стандарти ISO, присвячені саме готельній справі, що наближує вітчизняну нормативно-правову базу до європейської. У подальшому, у напрямку категоризації готельних підприємств індустрія повинна розглядатись не окремо, а як частина цілої економічної екосистеми із дотриманням концепції Quintiple Helix, ESG-стандартів, а також інноваційних управлінських практик, які орієнтовані на формування довготривалих та позитивних вражень, які й будуть запорукою економічного успіху компаній.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дробаха Д., Верезомська І. Стандартизація як основа підвищення якості та ефективності діяльності закладів ресторанного господарства в умовах впровадження інноваційних технологій. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки».* 2025. Т. 1, № 11(103). С. 74–81. DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-11-11646 (дата звернення: 15.07.2026).

2. Романюк І. А., Марченко О. А. Сертифікація підприємств та стандартизація послуг як інструменти управління конкурентоспроможністю туристичної діяльності в Україні. *Економічний вісник університету.* 2022. № 54. С. 64–71. DOI https://doi.org/10.31470/2306-546x-2022-54-64-71 (дата звернення: 15.07.2026).

3. Буц А. К., Кушнір Н. О. Ініціативи сталого розвитку готельної індустрії у країнах ЄС. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2025. № 58. С. 17–22. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-58-3 (дата звернення: 16.07.2026).

4. Кожухова Т. В., Горіна Г. О. Сертифікація сталого розвитку європейського готельного бізнесу: критерії, програми, переваги та проблеми. *Вісник ДонНУЕТ «Економічні науки».* 2024. № 1(80) (2024). С. 7–19. DOI: https://doi.org/10.33274/2079-4819-2024-80-1-7-19 (дата звернення: 16.07.2026).

5. Балджи М. Д., Яслинська К. Д. Досвід європейських країн у впровадженні екологічних інновацій в готельному бізнесі. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорт.* 2022. Т. 79, № 2. С. 79–88. DOI: https://doi.org/10.31375/2226-1915-2022-2-79-88 (дата звернення: 16.07.2026).

6. Паньків Н., Бик В. Екологізація готельно-ресторанної сфери в контексті сталого розвитку туризму в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки.* 2023. Т. 316, № 2. С. 146–156. DOI: https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-23 (дата звернення: 16.07.2026).

7. Несторишен І., Рудніченко Є., Жовтані Р. Стандартизація, сертифікація та ліцензування як інструменти державного регулювання якості туристичних та готельно-ресторанних послуг в Україні. *Development Service Industry Management.* 2026. № 1. С. 8–16. DOI: https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13(1) (дата звернення: 16.07.2026).

8. Яковлєва-Мельник Н. Г., Джинджоян В. В. Стандартизація в сфері гостинності – необхідність сучасності й фактор залучення іноземних інвестицій. *Systems and Technologies.* 2024. Т. 68, № 2. С. 182–189. DOI: https://doi.org/10.32782/2521-6643-2024-2-68.22 (дата звернення: 16.07.2026).

9. Rodríguez-García R., Ferrero-Ferrero I., Fernández-Izquierdo M. Á. Analysis of integration of sustainability in sustainability certifications in the hotel industry. *Frontiers in Sustainability.* 2023. Vol. 4. DOI: https://doi.org/10.3389/frsus.2023.1116359 (дата звернення: 16.07.2026).

10. Bae J.-H. Developing ESG Evaluation Guidelines for the Tourism Sector: With a Focus on the Hotel Industry. *Sustainability.* 2022. Vol. 14, no. 24. P. 16474. DOI: https://doi.org/10.3390/su142416474 (дата звернення: 16.07.2026).

11. Santa R., Rodríguez Victoria O. E., Tegethoff T. The role of quality in the hotel sector: the interplay between strategy, innovation and outsourcing to achieve performance. *The TQM Journal.* 2023. DOI: https://doi.org/10.1108/tqm-01-2023-0016 (дата звернення: 16.07.2026).

12. ДСТУ 4268:2003. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. [Чинний від 2004-07-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2004. 9 с. (Національний стандарт України).

13. ДСТУ 4269:2003. Послуги туристичні. Класифікація готелів. [Чинний від 2004-07-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2004. 13 с. (Національний стандарт України).

14. Про затвердження Порядку встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) : Постанова Каб. Міністрів України від 29.07.2009 № 803 : станом на 13 берез. 2025 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2009-п#Text (дата звернення: 20.07.2026).

15. Тітомир Л. А. Екологічні напрями розвитку сучасного готельного бізнесу україни. *Інфраструктура Ринку.* 2026. № 89. С. 202–206. DOI: https://doi.org/10.32782/infrastruct89-31 (дата звернення: 20.07.2026).

16. ДСТУ ISO 9001:2015. Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2015, IDT). [Чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 22 с

17. ДСТУ ISO 14001:2015. Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 14001:2015, IDT). [Чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 25 с.

18. ДСТУ ISO 22000:2019. Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга (ISO 22000:2018, IDT). [Чинний від 2020-01-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2019. 34 с.

19. UN standards for measuring tourism. *UN Tourism | Bringing the world closer.* URL: https://www.untourism.int/tourism-statistics/un-standards-for-measuring-tourism (date of access: 20.07.2026).

20. Критерії 2025–2030. Hotelstars.EU – Portal | Hotelstars.eu. URL: https://www.hotelstars.eu/fileadmin/PORTAL/dokumente_downloads/HSU_classification_criteria_2025-2030_UA.pdf (дата звернення: 20.07.2026).

21. Система сертифікації готелів в Україні. Ribas Hotels Group. Готельна керуюча компанія. URL: https://ribashotelsgroup.ua/blog/sistema-sertifikatsii-oteley-v-ukraine/ (дата звернення: 21.07.2026).

22. ДСТУ ISO 22483:2022 (ISO 22483:2020, IDT). Готелі. Вимоги до послуг. [Чинний від 2023-01-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2022. 38 с. (Національний стандарт України).

23. ДСТУ ISO 18513:2024 (ISO 18513:2021, IDT). Готелі та інші засоби розміщення туристів. Словник термінів. [Чинний від 2024-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2024. 28 с. (Національний стандарт України).

24. ДСТУ ISO 21620:2024 (ISO 21620:2021, IDT). Історичні готелі. Обладнання та вимоги до послуг. [Чинний від 2024-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2024. 24 с. (Національний стандарт України).

25. ДСТУ 9106:2021. Хостели. Загальні вимоги та класифікація. [Чинний від 2022-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2021. 14 с. (Національний стандарт України).

REFERENCES

1. Drobakha D., Verezomska I. (2025) Standartyzatsiia yak osnova pidvyshchennia yakosti ta efektyvnosti diialnosti zakladiv restorannoho hospodarstva v umovakh vprovadzhennia innovatsiinykh tekhnolohii [Standardization as a Basis for Improving the Quality and Efficiency of Restaurant Enterprises in the Context of Implementing Innovative Technologies]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Seriia: "Ekonomichni nauky" – International Scientific Journal "Internauka". Series: "Economic Sciences",* vol. 1(11(103)), pp. 74–81. DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-11-11646 (accessed July 15, 2026).

2. Romaniuk I. A., Marchenko O. A. (2022) Sertyfikatsiia pidpryiemstv ta standartyzatsiia posluh yak instrumenty upravlinnia konkurentospromozhnistiu turystychnoi diialnosti v Ukraini [Enterprise Certification and Service Standardization as Tools for Managing the Competitiveness of Tourism Activities in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk universytetu – University Economic Bulletin,* issue 54, pp. 64–71. DOI: https://doi.org/10.31470/2306-546x-2022-54-64-71 (accessed July 15, 2026).

3. Buts A. K., Kushnir N. O. (2025) Initsiatyvy staloho rozvytku hotelnoi industrii u krainakh YeS [Sustainable Development Initiatives of the Hotel Industry in EU Countries]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and World Economy,* issue 58, pp. 17–22. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-58-3 (accessed July 16, 2026).

4. Kozhukhova T. V., Horina H. O. (2024) Sertyfikatsiia staloho rozvytku yevropeiskoho hotelnoho biznesu: kryterii, prohramy, perevahy ta problemy [Sustainable Development Certification of the European Hotel Business: Criteria, Programs, Advantages and Problems]. *Visnyk DonNUET "Ekonomichni nauky" – Bulletin of DonNUET "Economic Sciences",* issue 1(80), pp. 7–19. DOI: https://doi.org/10.33274/2079-4819-2024-80-1-7-19 (accessed July 16, 2026).

5. Baldzhy M. D., Yaslynska K. D. (2022) Dosvid yevropeiskykh krain u vprovadzhenni ekolohichnykh innovatsii v hotelnomu biznesi [Experience of European Countries in Implementing Environmental Innovations in the Hotel Business]. *Rozvytok metodiv upravlinnia ta hospodariuvannia na transporti – Development of Management and Entrepreneurship Methods on Transport,* vol. 79(2), pp. 79–88. DOI: https://doi.org/10.31375/2226-1915-2022-2-79-88 (accessed July 16, 2026).

6. Pankiv N., Byk V. (2023) Ekolohizatsiia hotelno-restorannoi sfery v konteksti staloho rozvytku turyzmu v Ukraini [Greening of the Hotel and Restaurant Sector in the Context of Sustainable Tourism Development in Ukraine]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Ekonomichni nauky – Bulletin of Khmelnytskyi National University. Series: Economic Sciences,* vol. 316(2), pp. 146–156. DOI: https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-23 (accessed July 16, 2026).

7. Nestoryshen I., Rudnichenko Ye., Zhovtani R. (2026) Standartyzatsiia, sertyfikatsiia ta litsenzuvannia yak instrumenty derzhavnoho rehuliuvannia yakosti turystychnykh ta hotelno-restorannykh posluh v Ukraini [Standardization, Certification and Licensing as Instruments of State Regulation of the Quality of Tourist and Hotel and Restaurant Services in Ukraine]. *Development Service Industry Management,* issue 1, pp. 8–16. DOI: https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13(1) (accessed July 16, 2026).

8. Yakovlieva-Melnyk N. H., Dzhyndzhoian V. V. (2024) Standartyzatsiia v sferi hostynnosti – neobkhidnist suchasnosti y faktor zaluchennia inozemnykh investytsii [Standardization in the Hospitality Sector as a Modern Necessity and a Factor in Attracting Foreign Investment]. *Systems and Technologies,* vol. 68(2), pp. 182–189. DOI: https://doi.org/10.32782/2521-6643-2024-2-68.22 (accessed July 16, 2026).

9. Rodríguez-García R., Ferrero-Ferrero I., Fernández-Izquierdo M. Á. (2023) Analysis of Integration of Sustainability in Sustainability Certifications in the Hotel Industry. *Frontiers in Sustainability*, vol. 4. DOI: https://doi.org/10.3389/frsus.2023.1116359 (accessed July 16, 2026).

10. Bae J.-H. (2022) Developing ESG Evaluation Guidelines for the Tourism Sector: With a Focus on the Hotel Industry. *Sustainability*, vol. 14(24), article 16474. DOI: https://doi.org/10.3390/su142416474 (accessed July 16, 2026).

11. Santa R., Rodríguez Victoria O. E., Tegethoff T. (2023) The Role of Quality in the Hotel Sector: The Interplay between Strategy, Innovation and Outsourcing to Achieve Performance. *The TQM Journal.* DOI: https://doi.org/10.1108/tqm-01-2023-0016 (accessed July 16, 2026).

12. DSTU 4268:2003 (2004) Posluhy turystychni. Zasoby rozmishchuvannia. Zahalni vymohy [Tourist Services. Accommodation Facilities. General Requirements]. Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukrainy. 9 p. (National Standard of Ukraine).

13. DSTU 4269:2003 (2004) Posluhy turystychni. Klasyfikatsiia hoteliv [Tourist Services. Classification of Hotels]. Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukrainy. 13 p. (National Standard of Ukraine).

14. Pro zatverdzhennia Poriadku vstanovlennia katehorii hoteliam ta inshym obiektam, shcho pryznachaiutsia dlia nadannia posluh z tymchasovoho rozmishchennia (prozhyvannia): Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29.07.2009 No. 803: stanom na 13 bereznia 2025 r. [On Approval of the Procedure for Establishing Categories for Hotels and Other Facilities Intended to Provide Temporary Accommodation (Residence) Services: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 803 of July 29, 2009, as of March 13, 2025] (2009). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2009-п#Text (accessed July 20, 2026).

15. Titomyr L. A. (2026) Ekolohichni napriamy rozvytku suchasnoho hotelnoho biznesu Ukrainy [Environmental Directions for the Development of Modern Hotel Business in Ukraine]. *Infrastruktura rynku – Market Infrastructure,* issue 89, pp. 202–206. DOI: https://doi.org/10.32782/infrastruct89-31 (accessed July 20, 2026).

16. DSTU ISO 9001:2015 (2016) Systemy upravlinnia yakistiu. Vymohy (ISO 9001:2015, IDT) [Quality Management Systems. Requirements (ISO 9001:2015, IDT)]. Kyiv: DP "UkrNDNTs". 22 p.

17. DSTU ISO 14001:2015 (2016) Systemy ekolohichnoho upravlinnia. Vymohy ta nastanovy shchodo zastosuvannia (ISO 14001:2015, IDT) [Environmental Management Systems. Requirements with Guidance for Use (ISO 14001:2015, IDT)]. Kyiv: DP "UkrNDNTs". 25 p.

18. DSTU ISO 22000:2019 (2019) Systemy upravlinnia bezpechnistiu kharchovykh produktiv. Vymohy do bud-yakykh orhanizatsii kharchovoho lantsiuha (ISO 22000:2018, IDT) [Food Safety Management Systems. Requirements for Any Organization in the Food Chain (ISO 22000:2018, IDT)]. Kyiv: DP "UkrNDNTs". 34 p.

19. UN Standards for Measuring Tourism (n.d.) *UN Tourism | Bringing the World Closer.* Available at: https://www.untourism.int/tourism-statistics/un-standards-for-measuring-tourism (accessed July 20, 2026).

20. Kryterii 2025–2030 [Criteria 2025–2030] (n.d.) *Hotelstars.EU – Portal | Hotelstars.eu.* Available at: https://www.hotelstars.eu/fileadmin/PORTAL/dokumente_downloads/HSU_classification_criteria_2025-2030_UA.pdf (accessed July 20, 2026).

21. Systema sertyfikatsii hoteliv v Ukraini [Hotel Certification System in Ukraine] (n.d.) *Ribas Hotels Group. Hotelna keruiucha kompaniia – Ribas Hotels Group. Hotel Management Company.* Available at: https://ribashotelsgroup.ua/blog/sistema-sertifikatsii-oteley-v-ukraine/ (accessed July 21, 2026).

22. DSTU ISO 22483:2022 (ISO 22483:2020, IDT) (2022) Hoteli. Vymohy do posluh [Hotels. Service Requirements (ISO 22483:2020, IDT)]. Kyiv: DP "UkrNDNTs". 38 p. (National Standard of Ukraine).

23. DSTU ISO 18513:2024 (ISO 18513:2021, IDT) (2024) Hoteli ta inshi zasoby rozmishchennia turystiv. Slovnyk terminiv [Hotels and Other Types of Tourist Accommodation. Vocabulary (ISO 18513:2021, IDT)]. Kyiv: DP "UkrNDNTs". 28 p. (National Standard of Ukraine).

24. DSTU ISO 21620:2024 (ISO 21620:2021, IDT) (2024) Istorychni hoteli. Obladnannia ta vymohy do posluh [Historic Hotels. Facilities and Service Requirements (ISO 21620:2021, IDT)]. Kyiv: DP "UkrNDNTs". 24 p. (National Standard of Ukraine).

25. DSTU 9106:2021 (2021) Khostely. Zahalni vymohy ta klasyfikatsiia [Hostels. General Requirements and Classification]. Kyiv: DP "UkrNDNTs". 14 p. (National Standard of Ukraine)

Дата надходження статті: 02.10.2026
Дата прийняття статті до публікації: 06.11.2026
Дата публікації статті: 24.11.2026